

Pierwsza pomoc dla psów w trakcie nieszczęśliwego wypadku na polowaniu

W ostatnim czasie wraz ze wzrostem populacji dzika w kraju wzrasta zapotrzebowanie na psy (profesjonalnie wyszkolone psy) które poradzą sobie z pracą w każdych warunkach i przy każdej pogodzie oraz długo i z efektami będą nam służyły w trakcie polowań zbiorowych i indywidualnych. Niestety każde polowanie niesie ze sobą duże ryzyko dla naszych podopiecznych. Ryzyko związane min: z uszkodzeniami ciała w trudnym terenie, napotkania dzika, który nie myśli o ucieczce a raczej aktywnie się broni, ryzyko pogryzienia psa przez drapieżniki, jak również wzajemnie przez psy. W tym krótkim artykule pozwolę sobie opisać możliwe niebezpieczeństwa i sposoby udzielenia jak najszybszej pomocy naszym podopiecznym.

Ale pierwsza pomoc powinna być dla właścicieli/menerów i osób biorących udział w polowaniu ostatecznością, przede wszystkim zacznijmy od profilaktyki.

Profilaktyka

Wiele osób, które mają dłuższy staż w PZŁ nie przywiązuje niestety wagi i uwagi dla psa. Wynika to z myślenia, że zawsze na polowaniu były burki i jeden mniej czy więcej to żadna strata. Zatem przed każdym polowaniem, w którym uczestniczą nasi podopieczni samemu albo za pośrednictwem osoby prowadzącej polowanie, przekażmy jak ważne dla dobrego przebiegu polowania są psy, jaką niosą wartość zarówno tą sentymentalną jak i realną w postaci wartości pieniądza, nierzadko kilkakrotnie przekraczającej kilka średnich krajowych, oraz bardzo dobitnie i restrykcyjnie przypomnijmy zasady bezpiecznego strzału w obecności psów, poprośmy o odpuśczenie strzału w momencie jak psy będą zbyt blisko uciekającego zwierza. Praktycznym a zarazem zapomnianym szczegółem jest zaprezentowanie przed polowaniem wszystkich psów. Unika się często tego z powodu zbyt dużego „bałaganu” na odprawie, jednak później w trakcie próby oddania strzału do zwierza to, że ktoś miał okazję zobaczyć naszego rudego czy czarnego i kudłatego towarzysza często ratuje mu życie. Ciekawym i nowym zwyczajem jest również przekazanie każdemu z uczestników polowania kartki z numerem telefonów poszczególnych menerów lub szefa naganki (w trakcie polowania nie każdy myśliwy ma dostęp do krótkofalówki, jeśli zdarzy się jakiś nieoczekiwany wypadek z udziałem psów pozwala to na szybką komunikację między myśliwymi). Dodatkowo warto aby w trakcie polowania zabezpieczyć również swego rodzaju apteczkę 1 pomocy dla naszych podopiecznych. Jej skład będzie różnił się nieco od apteczki 1 pomocy dla człowieka. Powinna w niej być większa ilość wody utlenionej, sól fizjologiczna, większe chusty serwety do ew. zakładania dużych opatrunków uciskowych przy poważniejszych ranach.

Pierwsza pomoc

Zaprezentuję tutaj jak najwięcej możliwych przypadków i sposoby radzenia oraz udzielenie pierwszej pomocy.

1. Otarcia naskórka powstałe na skutek przeciskania się pomiędzy gałęziami, drzewami, gałazami, ew. w czasie jazdy nie zawsze „sprawnym” sprzętem:
Powierzchniowe otarcia najlepiej spryskać środkiem dezynfekcyjnym i gojącym np. Alu Spray. Większe przemyć najpierw dużą ilością wody nawet takiej czystej do picia lub soli fizjologicznej NaCl, potem dopiero woda utleniona i Alu Sprayem.
2. Przecięcie skóry przez wycinka/odyńca/lochę

Przeciętą skórę zdezynfekować wodą utlenioną lub rywanolem i zapryсkać Alu sprayem. Jeśli pęknięte są naczynia krwionośne powierzchowne zastosować należy prosty opatrunek uciskowy. Przy dużych ranach najlepiej wycofać psa z polowania. Jeżeli rana robi się sącząca, pojawia się nieprzyjemny zapach ropny należy zgłosić się do lekarza weterynarii. Większe rany skórne najlepiej opracować chirurgicznie w gabinecie weterynaryjnym.

3. Rany klute zadane przez dziki (dziura w ciele)

Jeżeli to możliwe to należy założyć opatrunek uciskowy. Szczególnie przy ranach klatki piersiowej i brzucha. Psa najlepiej ułożyć na tym boku, gdzie jest rana i odwieźć psa jak najszybciej do lekarza weterynarii. Rany klute do opłucnej mogą być bardzo niebezpieczne ponieważ mogą powodować zmianę ciśnienia w jamie opłucnej, co powoduje zapadanie się płuc. Rany klute mięśni jeżeli mocno nie krwawią zdezynfekować, ewentualnie na kilka godzin założyć opatrunek uciskowy.

4. Rozdarcie ciała przez odyńca/wycinka

Należy założyć szeroką min. na szerokość dłoni opaskę z opatrunkiem na otwartą część ciała. Na ranę założyć opatrunek uciskowy, aby zminimalizować krwawienie. Jeśli widoczne są części wewnętrzne ciała warto aby gaza uciskająca była stale wilgotna (NaCl), nie doprowadza się wtedy do wysychania narządów wewnętrznych. Jak najszybciej udać się z psem do lecznicy dla zwierząt.

5. Utrata kończyny oraz ogona poprzez odgryzienie lub wnyk

W takim przypadku należy założyć opaskę uciskową powyżej rany. Opaska powyżej rany może być z wężyka gumowego, sznurka, bandaża, smyczy itp. Na ranę założyć opatrunek uciskowy, aby zminimalizować krwawienie.

6. Pogryzienie przez borsuka lub lisa

7. Pogryzienie przez psy

8. Pogryzienie przez lochę

AD 6 ,7,8 Wszystkie rany kłusane należy zdezynfekować wodą utlenioną, oraz spryskać Alu sprayem. Powinno się udać z każdą raną do lekarza ponieważ w praktyce rany, szczególnie od kłów powodują tworzenie się mikro jamek gdzie najczęściej dochodzi do bardzo dużych zakażeń, które nie są widoczne, ponieważ dziura od kła jest minimalna. W związku z dużym ryzykiem zakażenia należy podać antybiotyk. Psy myśliwskie narażone są na kontakt ze zwierzyzną dziką, więc dbajmy o szczepienie przeciw wścieklicznie raz w roku.

9. Zerwanie więzadeł

Zerwanie więzadła manifestuje się najczęściej nagłą kulawizną. Każdy taki przypadek należy skonsultować z lekarzem weterynarii. Należy psa ułożyć tak w czasie transportu aby nie ruszał się lub zminimalizować jego ruchy do minimum.

10. Urwany pazur

Na zerwany pazur zakładamy na 2-3 godz. opatrunek uciskowy, aby zatamować krwawienie. Dezynfekujemy wodą utlenioną, rywanolem. Najczęściej nie wymaga to wizyt w lecznicy, chyba że pazur jest naderwany i trzeba go obciąć.

11. Rozcięta opuszka

Zakładamy opatrunek uciskowy, bo krwawienie jest intensywne. Przy głębokim rozcięciu zakładamy opaskę uciskową na kończynie powyżej. Należy w ciągu 12 godzin zgłosić się do lecznicy, aby zszyć opuszkę.

12. Wyklute przez dzika oko

Przyłożyć mokry kompres i założyć opatrunek uciskowy. Jak najszybciej zgłosić się do lekarza weterynarii.

13. Urwane ucho

Zakładamy opatrunek uciskowy, miękka gaza z dużą ilością bandaża, owijamy bardzo mocno opatrunek wokół głowy i odwozimy jak najszybciej do lecznicy dla zwierząt.

14. Wypadnięcie oka

Przy wypadnięciu oka należy przyłożyć kompres z gazy nasączony wodą, aby nie wysychała rogówka i jak najszybciej dostarczyć psa do lekarza weterynarii.

15. Zjedzenie skażonej karmy, padliny
Gdy pies zje coś podejrzanego należy w ciągu 2 godzin dowieźć go do lecznicy w celu podania środków wymiotnych. Zbieramy resztki tego co pies zjadł do ewentualnych badań.
16. Odgryzienie jąder przez dzika
Przy tego typu urazie dochodzi do silnego krwotoku, ponadto też jest duża bolesność. Robimy opatrunek uciskowy i jak najszybciej wieziemy zwierzę do lekarza weterynarii.
17. Nabicie się na wystającą gałąź
Wszystko zależy od umiejscowienia gałęzi, np. wbitej w oko lub w klatkę piersiowej nie należy ruszać tylko dostarczyć do lekarza weterynarii, gałęzie wbite w skórę należy wyjąć, miejsce zdezynfekować.
18. Hipotermia czyli pobyt np. w lodowatej wodzie przez dłuższy czas
Psa jak najszybciej rozgrzać c-koc, kurtka do okrycia, masaże w celu pobudzenia krążenia. Dobry będzie termofor, koc elektryczny. Przy silnym wychłodzeniu zgłosić się do lekarza weterynarii.
19. Hipertermia przegrzanie organizmu
**Przy przegrzaniu w upały dłuższy pobyt na słońcu, pozostawienie psa w samochodzie. Psa przenieść w chłodne miejsce, zastosować zimne okłady /ręczniki zmoczone zimną wodą/.
Gdy pies jest nieprzytomny, ma drgawki, należy go odwieźć do lekarza weterynarii.**
20. Wycieńczenie fizyczne
Pozwolić psu odpocząć, podać wodę i lekko strawny kaloryczny posiłek . Przy intensywnym wysiłku może dochodzić do dużego spadku cukru we krwi co prowadzi do pogłębienia objawów osłabienia, dlatego ważne jest odpowiednie żywienie. Jeżeli pies nie chce jeść można podać słodzoną wodę.
21. Postrzelenie
**W każdym przypadku postrzelenia należy starać się dotrzeć jak najszybciej do lekarza weterynarii aby można było ocenić stopień uszkodzeń wewnętrznych. Często rany postrzałowe są niewielkie zewnętrznie, ale pocisk może powodować uszkodzenia narządów wewnętrznych nawet zagrażające życiu. Krwotok do jam ciała objawia się słabnięciem zwierzęcia, blade błony śluzowe, duszność. Przy uszkodzeniach jamy brzusznej występuje silna bolesność przy dotyku, często wymioty.
Jeżeli mamy rany mocno krwawiące zakładamy opatrunek uciskowy.**
22. Uszkodzenie kręgosłupa
Przy uszkodzeniu kręgosłupa często występuje silna bolesność, pies może gryźć, więc należy mu założyć kaganiec lub związać pysk. Ostrożnie, najlepiej na kocu przenieść psa do samochodu i odwieźć do lecznicy.
23. Złamanie kończyny
Przy złamaniu otwartym koniecznie zdezynfekować ranę, założyć opatrunek i unieruchomić kończynę, np. przywiązując kawałek deseczki czy patyka, który usztywni prowizorycznie złamanie. Przy złamaniu zamkniętym, aby zmniejszyć bolesność też możemy założyć usztywnienie.
24. Utrata świadomości
Przede wszystkim patrzemy czy pies oddycha i czy wyczuwamy akcje serca /przykładamy dłoń lub ucho do klatki piersiowej w okolicy łokcia/. Sprawdzamy czy ma drożne drogi oddechowe-pysk, jama nosowa, ewentualnie usuwamy przeszkody-śluz, zanieczyszczenia itp., pociągamy za język w celu pobudzenia oddechu. Jeżeli nie ma akcji serca czy oddechu wykonujemy masaż serca i sztuczne oddychanie /15 ucisków i 2 wdechy/. Pilnie kontaktujemy się z lekarzem weterynarii i odwozimy psa do lecznicy.
25. Epilepsja
Drgawki zazwyczaj są krótkotrwałe, nie zagrażają życiu zwierzęcia. Trzeba jedynie uważać żeby nie zrobił sobie krzywdy o jakieś rzeczy niebezpieczne w jego zasięgu. Po napadzie drgawek przez jakiś czas /do 2 godz./ pies jest oszołomiony, kreci się bez celu, dyszy. Przy

silnym napadzie może mieć lekko podniesioną temperaturę więc możemy zastosować zimny okład. Kontaktujemy się w najbliższym czasie z lekarzem weterynarii w celu ustalenia przyczyn drgawek. Jedynie przedłużający się napad drgawek - powyżej 3 minut wymaga natychmiastowej ingerencji weterynaryjnej, albowiem może dojść do trwałych uszkodzeń mózgu.

26. Pogryzienie człowieka

Pogryzienie człowieka w każdym przypadku trzeba z psem wraz z aktualnym szczepieniem przeciw wścieklicznie zgłosić się do lekarza weterynarii w celu przeprowadzenia obserwacji w kierunku wściekliczny.

Beata Płotka

Lek. Wet. Specjalista Chorób Psów i Kotów

www.bawet.pl;

Mail: gabinet.weterynaryjny.bawet@neostrada.pl

Arkadiusz Płotka

Lek Wet. Myśliwy Koło Łowieckie „Kuna” Siemiatycze

Właściciel Niemieckiego Teriera Myśliwskiego Maxi Lisia Przygoda i GP. Ada z Górskich Przesmyków

Mail: bawet@me.com;